

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:

Helyben:		Vidéken:	
1 óra	60 f.	1 óra	1 K —
1 évre	1 K 80	3 »	» —
1 évre	3 » 60	6 »	» —
1 évre	7 » 20	12 »	» —

Főszerkesztő és lapkiadó: **Baranyay Lajos.**
Felelős szerkesztő: **Major Mihály.**

Megjelenik: minden hétköznap este 6 órakor.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Ide küldendő a szerkesztőség és a kiadóhivatal érdekelt minden közlemény és előfizetési díj.
Egyes szárok sávosok a jogantérszékben.

Csütörtök krónikája.

(:) Az ellenzék második diadalutja Budapesten volt, mikor megérkezett Bécsből. Nem mondunk nagyot, mintegy huszezer ember várta s kísérte be őket a magyar fővárosba. Szinte szokatlanul ujjongott a nép, tüntetett mellette. Meg is érdemelte ez a derék elszánt csapat, nehézséget, áldozatot, mikor a nemzet jogairól, szabadságáról van szó. Életük kockázatásával felelnek még azon kötelességnek, amelyet mint a nép képviselői magukra vállaltak. Az ilyen emberek megérdemlik, hogy diadalmenet legyen a tiszteletükre, hogy az együttérzés, a ragaszkodás, a tisztelet a legimpozánsabb módon nyilvánuljon meg.

Először Bécs tüntetett mellettük. Az a sokat szidott osztrák Bécs. Meleg fogadtatásukkal, előzékeny viselkedéssel tettek kétségtelen bizonyítékot amellett, hogy a nemzet küzdelmét he-

lyeslik, velünk éreznek, hogy nem ők az a bizonyos ellenséges indulatnak, hanem mások. Ezt a hálás magyar nem is fogja elfelejteni. Most már tisztábban lát. Az ő lelkesedésük tűz volt ami lelkesedésünkhez. Tagadhatatlan, hogy az ellenzék második diadalutjának impozáns méreteihez ez nagyban hozzájárult.

Köszönettel, hálával kell lennünk ami derék ellenzéki csapatunknak. Lelekedésünkkel, lelkiünkkel mi vidék is ott voltunk a küzdő csapat bevonulásánál s ha ezek a jó embereink eljönnek hozzánk, mi is leröjünk külsőleg azt, amitől lelkiünk ég, hevül, szívünk csordultig van. Szívesen látott vendégeink voltak eddig, most azonban szívünknek melege jobban fog kisugározni. A bátor csapat minden egyes tagjának külön diadalutja lesz, mikor meglátogatta övét. Addig Isten segítségét kívánjuk nekik, ami törhetetlen szeretetünk adjon erőt a további küzdelemre: A magyarok Istene éltesse ezeket a magyarokat.

Más. Ismét egy újabb törvénytelenséget követett el Magyarország két árendása a Lukács-Tisza-cég. A törvény határozott tilalma ellen Bécsbe szállított vagy száz rendőrt az ellenzék kipofozására. Ezeknek a kardos puskás, revolveres uraknak a törvény szerint csak Budapesten van hatalmuk és jogok az ember fejét bevérni, vagy gyomron löni. Másut csak annyi joguk van mint Tisza alatt az ellenzéknek a parlamentben. No de hát egy látszik u béreltszerződésnél az is ki lett kötve, hogy a törvény csak hekuba. Mindazonáltal nincsen kizárva, hogy holnap megint megy a levél a „kedves barátomnak“, amelyben angol példakkal lesz megmagyarázva hogy ez teljesen jogos volt, de azért nem kell aggódn, mert precedensnek tekinteni nem szabad. Nálunk, akarom mondani Tiszánál ez más csak így megy.

Egy haszna mégis lesz ennek a bécsi kirándulásnak. A magyar rendőr megtanulta azt hogy a rend fentartása nem ab-

ban áll hogy mindenkit le kell kaszabolni, vagy legalább is jól meggyomrozni, hanem ellenkezőleg másokat kell visszatartani, hogy ilyesmit ne tegyenek. A magyar rendőr eddig ép fordítva tette. Most megtanulta, hogy véres kéz nélkül is megfelelő kötelességének, sőt csakis így kellene. Ezen tapasztalatukról tesz biznyságot a budapesti felvonulás lefolyása. Csak el ne felejtének, amit tanultak. Valószínűleg azonban hamar elfelejtetik velük, mert a gazdáik nem igen szeretik a kesztytis kezét. — Nemzeti betegségnünk hogy a magyar hamar felejt, különösen, ha rendőr.

Más. Auffenberg hadügyminiszter a delegációban elmondta expozéját. Mint mindenféle parlamenti expozé, ez is arról szólt, hogy neki egy kis pénz kell két nadrágra, piros nadrágra, kis puskára, nagy puskára, bronz ágyura, acélágyukra, meg mi egymásra. A hadügyminiszterek ezt minden évben szépen elmondják. Még ez nem is volna olyan nagy baj. Mindenki be-

A csocsa sorsa.

— A Fejérmegyei Napló tárcája. —
Vége.

Ezenközben — bármint hosszú lélegzetet velt is az ősz — lerokkanti az idő. És az emberek, a kiknek az idő soha nem tud kedvük szerint cselekedni, zugolódtak habár a jobb érzésük mondogatták hogy eddig is Isten kegyelméből voltak a finom, munkára való napok. Mondom lerobbant a fagyos idő és az emberek beszorultak a szabába. A kis malac kastélyának szelelőjüket betömték szalmával és a szalma belül deres volt mint az embereknek bajusza az ajkak körül. A kis őt ajtaja elé kórókévét támasztottak, hogy meleget tartson. Pedig már a malac kinőt a gyerekségből innen-onnan és nemcsak hast szerzett magának hanem zsirocskát is. És az emberek mondták, a nagyobbik fiúnak: „ne féltsd úgy! melegíti immár a szalonnája, nem fagy meg“.

Ekkor a gyerekek felcsillámlott a szeme bizonyos boldog örömtől. És ez a boldog öröm mindig szé-

lebb lett az orcáján és a szemein minél jobban mentek belé a hideg fagyos és havas időbe. Mert jöttek hozzájuk emberek és mindannyian kérdezősköltek a barmoccsa felől és beszélték különféle történeteket. Egyik-másik meg-megnézte a kis állatot, a hogy telcszájjal falta a finom vastag kövér ételt. Hajtogatták a fejüket az emberek és mondogatták: finom egy barm! így hízni! mintha fujnak!

A kis malac kitellett, mint a pók és a lábai csodás módon rövidültek, combjait párna módjára takarta a hájacskája, jólétében lusta lett nehéz mozdulatu, evés után nagyokat fujt, mint a nagyevő emberek ebéd után; nem lett kedve a futkosáshoz, fektüdni vágyott és széles volt a kényelmének szeretete.

A Gábor vak legény mind ezt csodás módon látta és néha végig huzta a kezét az állat puha meleg hátán és gyönyörrel mondta: „immár lehet tenyéryni szalonnája“ Az emberek bajuszukat simogatták a különös élvezettől, mely a lelkükhöz lopódzott és mondták: fiatal az állat, szinte nem is tanácsos ilyen jól tartani!“

Ott benn pedig összedültek és bölcsekedésszerű diskurzust tartottak. „Legjobb világa van a disznó-félének — mondták — a kényelmünk keressük és a jólétének örülünk. Csak azt kívánjuk tőle, hogy jól egyék, meg jól aludjék!“

Künn a hegyoldalokban ezenközben veszes sikoltozásokat lehetett hallani, kétségbeesett lármát, mintha valakit gyilkolnának itt is ott is és messziről káprásztató szép piros lángfoltok csapkodtak föl a gyönyörű vakító havas világba. Nyilván ők és pörzsölték a disznókat. Ingerlő szag izgatta az embereknek orrcimpáit.

Minő jó, hogy az a kényelemre fogott koca, az édesgetésekre ugy ellustult, minő jó hogy puha és lustává vált. Kezdetben nagyon okoskodott és szinte értette a szót, ha az az okoskodó művelődése tovább fejlődik, bizony boldogtalanná vált volna, mint azok, akik a szomorú sorsukat előre tudták. Sőt kegyetlen lett volna előtte minden, minden, ami eddig kényelem és szeretet volt.

Amde minden, minden, ami rá vonatkozott, az kívül esett önma-

gán, mint minden levő teremtményen ahogy kívül esik az elhunytak meghatározott biztos ideje. Az ő kényelmes jólétén úgy kívül estek ez események és valóságok, mint az embereknek józú tervezésein.

A gyerekek apjára is mindez ráragadt, ahogy haza jött a gyárból, sőt kiéhezett lelke nagyokat nyelt a sok beszédnek élvezetéből.

Száraz, fonyadt arcán és fénytelen szemén elevenség futott végig mindama történetek hallatára, a melyről előhozakodtak. Minden történetben a vérnek és leőt husnak az illata volt. Elbeszélétek, hogy hol, kinél mennyi zsír és minő szalonna telt.

Es beszéltak szomorú csalódásokról. Arról a szomorú arcu, lassu mozdutatu emberről, aki kölcsönpenzen vett eleséget, hogy tovább tartsa a hizó állatját — vesztére. Mert leirták szóval, hogyan vékonyodott az állat szemlátomást és hogyan fitymálta az ételt.

Meg beszélték mást, akinek az állatja úgy meghízott, hogy a tokáján kétfélé hasították a hájat, a mely szétnyílt, mint a fehér

Sövegjártó János

hazai és rumburgi vászon-áruháza barátok épülete,

ÁZELŐTT: ÖZV. HANEL ANTALNÉ
OLCSÓ SZABOTT ÁRAK

Mai lapunk 4 oldal.

látja, hogy katona kell, meg egy kis gyilkoló szerszám is. Meg is kapták rá a pénzt. A baj csak ott kezdődik, hogy ez a pénz sohasem elég. Ugy tesznek, mint a budapesti Sárosfürdő építője, ki egy millió helyett hét milliót épít el. Ezeknek is minden évben 30—40—50 millió többlet kell, s még akkor arról merészelnek beszélni, hogy a legnagyobb takarékoságot tartják szem előtt. Az ilyen takarékoskodó minisztereket el kellene csapni. A kulturára, iskolára nem telik s az után csodálkoznak, hogy műveltségünk vonata még ma is csak holmi cinkotai vicinális.

Más. A Népszavának különös tulajdonsága, hogy néha nagyon szellemes, gyakran pedig bosszantóan hülye. A tegnapi száma az utóbbihoz tartozik. A csirke tanija a tyukot, így a Népszava azt szeretné ebben a csirkés, helyesebben csirkás írásban, hogy egyszer már megfordítva legyen a dolog. Év elején ne a tanár ur tartsa beszédet a diáknak, hanem megfordítva. A beszédet mindjárt el is mondja, csak azt felejtette el odairni, hogy kézirat gyanánt kezelendő. Ebben a beszédben a Népszava növendéke arra kéri a szeretett igazgatóját, hogy rettegjen a kongregációtól, legyen azoknak a Pavlikja, mert ez

rózsa és a haj között szurták belé a kést.

A jobb érzésűek mondták, hogy minő szurást: kell adni az állatnak, hogy hamar megdögöljön, a gorbóba lelküket nevetek és történeteket mondtak el, hogy itt is, ott is hogyan mozgott a barom, mikor vitték pörzsölésre.

Ámde mindeme beszédek bizonyos illattal teltek el, olyanformán, mint mikor a tűzön zsírban sutorog a finom husos kolbász. Es az a gyárbeli, száraz ételen kiéhezett ember nehezeket, mélyeket nyelt és mozgott, ugrált belé a gége feje és a kis gyerekek álmadozott a kis hurkáról... Valóságos ünnepre készültek; tervek színesek és elevenek voltak, amelyeknek nagyszerűségét megmagyarázza az, hogy már előre elhatározták, hogy a gyári ember aznap nem megy el a gyárba, helyette embert küld. Sőt izengettek a Miska legénykének, akinek jóvoltából van a koca, hogy haza kérétek majd akkorra... Minő boldogság lesz majd az! A fonyadt, száraz házikó meglevevődik, mint a lankadt fű az esőre, a kicsi, sovány tűzhely kitellik és a bögrék csillognak majd a zsirtól, mint a jóízűen szalonnázó embe- reknek ajka széle... Micsoda boldogság lesz ez!... Ezer színű, ezer fényű boldogság. A szűk szárazságra a harmat, az aranyat hullató eső...

Csak egyetlen dolog volt különös. Az a puhaarcu, ragyogó szemű legényke egyszer azt mondta a széles tervezgetések közepén: „édes anyám! én talán meg is siratom azt a malacot, ha megöljük!” És valami fájdalomserűség borult az orcájára. Az apja ránézett és sem-

már sok tanárt megölt, még több tanulót megmetyelvezett, s pedagógiai szempontból üldözendők s megsemmisítendőek, mert minden tanügyi botrány ennek köszönhető.

A kongregáció megtűtja a katolikus diáknak, hogy a kálomista Varga Jancsi, a Kóhn Móric icigdiák meg a luteránus Szürke Menyus jó iskolás testvérei legyenek.

Népszavadiák ur ez a szellemesség nem sikerült. Sokkal szellemesebb lett volna valahogyan így csinálni: Szeretett igazgató ur, őrizkedjék a kongregációktól s jó hírnevű intézetében ne töltsd meg, mert a kongregációknak köszönhető, hogy az idei hűvös nyár miatt a fürdő saison befagyott s most már negyedik hete esik az eső, minek következtében a szőlő megrotthadt s a must kegyetlenül savanyu. Hogy mindaddig nem sikerült az elienzéknek Lukácsot megbuktatni, hogy Szent István koronázó városában a tejhamisítás veszedelmes elharapódzott, hogy nemzetgazdasági szempontból káros s a balkán háboru kitörése egyedül ennek lesz következménye.

Igy bizony a szellemes diák megnyitó beszéde annyira szellemen, hogy még egy rossz viccelben utazó élelap sem volna hajlandó magát kompromittálni vele.

mit sem szolt. De gondolkodott zavaros, név nélküli gondolatokkal. A fénytelen, kopár és nehéz élet eléje telepedett, amely fölött csontos kezével nem a halál uralkodik, hanem valami más, valami szomorúság, mely az ő életét kődbe fogja... Mondom, nem szolt semmit.

Es az a puha orcájú fiú, mikor csalogatta ki a malacot a jó kosztra palotájából, sokszor szánalommal telt el és nem szeretett arra gondolni, amiről csupa gyönyörűséggel tervezgetődtek örökké. A csocsa pedig tipegett ki nehéz, elhízott testével, apró lábacskaival. Nyugodtságon a sorsának teljes tudása volt. Kövérségbe dagadt pici szemeivel oly nyugodtan nézett a fiúra, hogy az valami nevezhetetlen zavarral tért ki a résztvevő szomorú érzés elől... Anyira gyerek és fiatal volt ez a fiú, hogy rendszerbe nem tudta volna foglalni azt a zavart, amely a résztvevő fájdalom végigsimított. Pedig az a nyugodt, csöngő csocsa egy-egy ümmögéssel mintha biztaltatta volna valami nagy-nagy bölcsekedésre, amely az élet titokzatosága mögé oly sokféleleképen szeret elbujni.

Például, mikor az a gyári ember a Miska bójtár fiát hazahívatta és ő maga is otthonmaradt a gyárból, vagyis mikor az a régen áhitott ünnep elkövetkezett a familiára és megölték a csocsát és mikor valóban az a puha orcájú fiú könnyet ejtett és az apa komoly, de élvezettel itatott szíval azt mondta: „sohse busulj, fiam! a mi jót adtunk neki, azt visszaadja!”... és gyönyörűséggel álltak körül a kissé vérestorú, puha, hájas, gusztyos csocsa; a gyári ember, a gyerekek, az őlo ember, a vértkeverő asszony stb.

Domokos István.

Minta kaszáló.

A földmívelési miniszter ismét egy szép ígérettel kecsgetteti öskoronázó városunk hazafias érzelmi lakosságát. Tegnap délelőtt hivatalos átirat érkezett a minisztériumból, melyszerint Székesfehérvárot a szennyvízcsatornázással kapcsolatban *minta kaszálórétet* akar létesíteni a miniszter. A terv az, hogy a Sóstó mellett 100 hold földet ad erre a célra a város s ezt a területet a szennyvízgyűjtő medencéjéből trágyázzák. Minden költséget a földmívelési miniszter visel. Igazán meg is érdemelné ez a nagyobbrészt földmívelő város a minta kaszáló rétet, már csak azért is, hogy ebben a városban is lenne valami „minta.” Azonban az ilyen miniszteri ígéretek nálunk nem szoktak megvalósulni.

ELKESEREDETT

KISBIRÓ.

Ki akarta irtani a családját.

A sors kemény öklével mért csapások adtak-e fegyvert egy elkeseredett ember kezébe, hogy családjával együtt a másvilágra költözzék át, vagy pedig az elkeseredett ember beteg feleségének fantáziájában született meg az idejében megakadályozott családi dráma?

Gyimóti József soponyai kisbiróval mostohán bánik a sors. Felesége már egy év óta beteg fekszik s utóbbi hetekben gyermekei is megbetegedtek. A kereset nem volt elég a betegek gyógyítására, a kis vagyon mintha fujták volna, úgy fogyott. A kisbiró annyira elkeseredett, hogy megunta az életét. Tegnapelőtt éjjel felkelt az ágyból, magához vette revolverét s kiment a konyhába. A beteg asszony ébren volt s a szobajító kulcslyukán leste, hogy mit mivel férje odakünn. Látna a revolvert, az a gondolat fogta el Gyimótinét, hogy férje őket akarja kiirtani. Rögön rázárta az ajtót, felkelte gyermekeit s azokkal az utcai ablakon át elmenekült. Felkeltette a szomszédokat s azoknak is elmondta férje rémes szándékát. Gyimóti a zárt ajtó előtt — mint a tudósítást mondja — öngyilkosságot akart elkövetni, de ebben az összefutott szomszédok megakadályozták.

Városi közgyűlés.

Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatósági bizottsága tegnap délután közgyűlést tartott gróf Széchenyi Viktor főispán elnökletével.

A jövő közgyűlés napját a költségvetés tárgyalására október 14. illetve 15-én állapítja meg a közgyűlés, mert ha ekkor letárgyalják, akkor 31-ig jogerőre is emelkedik a költségvetés.

Első tárgy dr. Csöppentzky Mihály interpellációja Polczer Péter gazdasági, tanácsoshoz az ismeretes szalmaügyben. Az interpelláló kéri a tanácsot, hogy nyilatkozzék s a tanácsos nyilatkozott. Tán mondanunk sem kell, hogy ő mindent a legnagyobb rendben s legnagyobb gyorsasággal intézett el. Szerinte az volt a baj, hogy Antal későn kapott becstét. A folyamatban levő pert dr. Kisteleki Károly főügyész ismertette.

A választ és ismertetést a közgyűlés tudomásul vette.

A közgyűlés lapunk zártakor még folyik.

Halálos lövés.

Polgárdi községben halálos szerencsétlenség történt.

Tóth István jómódu gazdának 3 lova és 1 tehene egy szűk, kicsiny istállóba van bekötve. Tegnap reggel Tóth István felesége sz. Disznói Éva bement az istállóba, hogy megfejje a tehenet. A tehén felrugta a fejedényét, úgy hogy az a lovak alá gurult. Tóthné ahelyett, hogy kikötötte volna onnan, utána ment a lovak alá s ekkor a legfiatalabb ló úgy fejerugta, hogy félőrai szenvedés után meghalt.

== Kérelem. Október hó 13-án a bel- s a felsővárosi plebánok vezetése alatt Bodajkra nagyobb szabású férfizarándoklat van tervbe véve. A kellő tájékoztatás céljából azok, akik e férfizarándoklatban részt venni óhajtanak, szándékukat akár a két plebánia hivatalnál, akár a népszövetségi csoportvezetőkönél mielőbb bejelenteni sziveskedjenek. A zarándoklat egyes módosztatának végleges megállapítása céljából f. hó 29-én vasárnap d. u. 4 órakor a kath. Legényegyesület Távirda-utcai helyiségében értekezlet lesz, amelyre a zarándoklatban részt vevők szives megjelenését kéri a zarándoklat vezetősége.

HIREK.

Naptár.

Szeptember 27. Péntek.
R. Kath.: Koszma.
Prot.: Koszma.
Gör.: Ker. felmag.
Zsidó.
Nap kel: 5 ó. 54. nyugszik 5 ó. 47.
Hold kel: 5 ó. 12. nyugszik 6 ó. 41.

— **Személyi hir.** Altorjay Imre, a magyarországi csendőrség főfelügyelője tegnap városunkba érkezett, hogy szemlét tartson az itteni csendőrség felett.

— **Eljegyzés.** Csste Ferenc helybeli kir. tanfelügyelői tölnek eljegyezte Müller Erzsike okl. tanítónőt Hidas-ról.

— **Kitüntetett tanítók.** A válás és közoktatásügyi miniszter Ráth József útségi róm. kath. és Baráth Dániel kálozi református elemi iskolai tanítókat a népnevelés terén szerzett érdemeik elismerésül 200 200 K személypótlékkal tüntette ki.

— **Nyugalomba.** Britvecz Lajos útségi és Takács Pál gyűrői körjegyzők tegnap beadták nyugdíjaztatásuk iránti kérvényüket a vármegyéhez.

— **Szerencsétlenül járt urinő.** Őszinte sajnálattal vesszük a hirt, hogy dr. Beirbauer Viktor főorvos telességét súlyos baleset érte. A köztisztviselő álló urinő tegnap reggel felment a padlásra, megnézni hogy a föltérgetett ruha száraz-e? A cseléd nem tudva, hogy urnője ottfejj van, becsukta az ajtót s így a padlásra sötét lett. A sötétben dr. Bierbauer Viktorné a lejártnál lelépett, lezuhant s az esés következtében jobb lába a boka és térd között eltörtött. A szerencsétlenül járt urinő állapotát iránt általános a részvétel.

— **Segédjegyző választás.** Hesky László kálozi segédjegyzőt tegnapelőtt Sárbogárdon segédjegyzővé választották.

— **Mihály-nap.** A Székesfehérvári Polgári Dalkör f. hó 28-án este fél 9 órakor régi jó szokásához híven lámpionos menettel kivonul a Vörösmarty szoborhoz, hogy a költők királya iránti kegyeletet lerója. Beszéd és ónekek kíséretében ünneppélyesen koszorút helyeznek a szoborra.

— **Maláns esés.** Borbás Jánosné 61 éves soponyai asszony szerdán délelben a padlásra ment lisztért. Az asszony sokáig nem ment vissza a konyhába, miért is utánanéztek, hogy mit csinál oly soká. A padlás feljárnál holtan találták meg. Az orvosi vélemény szerint fölfelé menet szívészűdhűs érte s a lépcsőről már holtan esett vissza.

— **Megsemmisített határozatok.** Mint ismeretes, a város júliusi közgyűlése felemelte a helybeli bérkössik számát. A belügyminiszter tegnap leérkezett értesítése szerint ezt a határozatot Hübner Károly, Fínn István, és társaik fellebezése folytán megsemmisítette, mert e határozatot szabályrendelet módosítást kíván.

— **A kiadóhivatal üzenete.**
Felkérjük vidéki hátraleköves előfizetőinket, hogy az előfizetési díjakat minél előbb beküldeni sziveskedjenek.

— **Szomorú szüret.** Az idén olyan lesz a szüret, mint amilyen az idő vagy három hete: — szomorú és hűvös. A tavaszi és nyári veszedelem: a fagy a peronospora liszt harma, meg mi egyéb, már megizdelte a szőlő termését. De ez nem volt elég. Jött a hűvös, esős szeptember és ez a megnaradt kevéske termést lerontotta, poscsékká tette, úgy, hogy alig lesz határunkban új bor, de ami lesz is nem jó, mert féltékeny kell leszedni a szőlőt, hacsak azt nem akarják a termelők, hogy ott pusztuljon a tőkén. Ugyanis a sok esőtől felrepedt, rohad, söt penészedik a szőlő és ez az oka, hogy már ilyen korán a szürethez fogtak az emberek. De biz szomorú szüret ez! Hangtalan csendes. Sehol egy vig kurjongatás, jókedv. Kinék is volna ehhez most kedve!?

— **Járványkórház Sósoktan.** A belügyminiszter Sósut közösgnek járványkórház építésére 2950 K, államségélyt utaltványozott.

— **Trachomás beteg.** Veszedelemes betegség ütötte fel fejet a martonvásári vármegyei árvalaházban. Az árvanövendékek közül 2 gyermekben a trachoma szembetegség jeleit észlelték. Jelentés tettek az esetről a vármegyeyt alispáni hivatalnak. A legszörűbb övöntezkedéseket megtette a főorvos.

— **Sport.** A Székesfehérvári Torna Club választmánya f. hó 27-én d. u. 6 órakor választmánya ülést tart, melyen az október 13-án tartandó verseny továbbá a téli torna- és vívóórak megkezdése ügyében fog határozni.

— **Az Erdélyi Irodalmi Társaság felolvasó ülése.** Szeptember 29-én (vasárnap) d. e. 11 órakor tartja ez idényben első felolvasó ülését az Erdélyi Irodalmi Társaság a városhaza nagytermében. Az ülésnek kiváló érdekessége lesz a nálunk is előnyösen ismert Baáry Elemér bemutatkozása a kolozsvári közönség előtt. A finom jelkű poeta, akinek neve alatt Mayer Gyuláné Szüts Olga rejtőzik, rokna Szilágyi Sándornak, a nagynevű történetírónak és sok szép írásával vi-vott ki magának előkelő pozíciót a „Budapesti Hírlap hasábjain. A felolvasó ülés műsora ez: 1. Dózsa Endre elnök: Megnyitó. 2. Kovács Dezső titkár jelentése. 3. Dr. Fröhle Vilmos vendég. 4. Sumirok ősi műveltsége. 5. Fabula János r. tag: Elbeszélés.

— **Súlyos baleset.** Major János csákvári 20 éves kádárségég tegnapelőtt délután, a műhelyben faragott. Egy óvatlan pillanatban a szekerke lecsuszott a térről és bal-térdét hatalmas ütessel keresztülváta. A súlyos sebével szállították a Szent György kórházba.

— **Rontják a tekintélyt.** Az országos szineszgyűlés azzal a kérvénnyel fordult a vármegye alispáni hivatalához, hogy a vármegye közösgjeiben engedélyt nyert dalársulatok működését szigorúan őrizze ellen, mert azok visszaélve jogukkal, szindarabokat adnak elő, rontják a magyar szineszek hírnevét és károsítják a szerzőket, mert az előadási jogot nem váltják ki.

— **Allategészségügy.** Sárkeresztúron a lépene fellépett. Alapon megszünt a sertésvesz.

— **Kiváló minőségű hentesárak, felvágottak, kolbászok, délutánonként meleg füstöltusok MARSCHALL-nál Kossuth-utca.**

TEÁT mindig a FIUMEI KÁVÉBEHOZATÁLNÁL (Barátok-épülete) vásároljon. Telefon 250. Házartási-tea 1 csomag 5 dlkg. 40 fillér, 1 csomag 10 dlkg. 80 fillér.

Fogak Kovács Dezső műfogászati termében Székesfehérvár (Rózsa-u. 5 sz. a. a Zirci templommal szemben)

— **Mi a divat szín?** Angol női kosztüm szövegtekben, tegethoi, zöld, lila, barna. Ajánljuk a Rudbányai félo kizárólagos posztókereskedést.

— **ÉRTESETÉS.** Bernstein & Káldor és Bécsey cég a székesfehérvári városi vízmű építői tudatják az érdeklődő háztulajdonosokkal és hatóságokkal, hogy egészségügyi berendezéseket tervező és építő irodájukat megnyitották (Rákóczy-utca 9. telefon 252). Kéri a komoly érdeklődőket, hogy irodájukat bizalommal keressék fel, a hol részletes felvilágosítással és rövidesen nagy mintaraktárral készségesen állnak szolgálatukra. Kívánatra lakások részletes felvételét, tervek és költségveté- nek szakszerű elkészítését, a tényleges megbízásra vonatkozó minden kötelezettség nélkül, díjtalanul eszközlik.

— **Ha egy hölgynek a kosztüm szövetje** Rudbányai Imre kizárólagos posztókereskedésből kerül ki, úgy az a leghatározottabban finom és divatos.

— **ÜZLETÁTHELYEZÉS.** Melyentiszelt közönség szives tudomására hozom, hogy kádárszétemet Budai-ut 86. sz. alá, Fábán-félc házba helyeztem át. Raktáron tartok mindenféle e szakmába vágó munkákat, ugyszintén javításokat oleón s pontosan teljeseitk. Weivald János kádármeister.

— **Vasár- és ünnepnapokon műtermemben meghatározott (fix) árakkól 30 százalékos engedményt nyújtok. Elsőrangú kivitel biztosít Szigeti főhercegi kamarai fényképész.**

Milyen lesz az új bor ára?

Régen nem volt olyan rossz esz-tendjük a magyar szőlősgazdák-nak, mint az idén. Szőlőinket ebben az évben egymást érték a leg-súlyosabb elemi csapások.

Először a tél, majd később és még sokkal nagyobb mértékben az áprilisi fagyok tettek óriási kárt a szőlőkben, azután a peronospora, szőlőmoly és sok helyen a szőlő-ilonca lépett fel oly rendkívüli mértékben, hogy lehetetlen volt ellenük sikerrel védekezni. Amit ezek a nagy csapások még meg-hagytak, azt az ország igen sok borvidékén ismételtlen és nagyrészt a jég verte el. Ehhez járul a folyton tartó abnormalis hűvös és esős időjárás, amely nemcsak kedvezőtlen a szőlőfelődesésre, hanem máris sok helyen a szőlő rothadását okozza.

Mindezeknél fogva immár köztudomású dolog, hogy ebben az évben sokkal kevesebb borunk lesz, mint a múlt évben volt. Bizonyítják ezt az állami borászati felügyelőknek időnként közzétett hivatalos jelentései is.

Ez annál elszomorítóbb a szőlősgazdákra nézve, mert a munkabérek az idén a legtöbb helyen még az előző éviéknél is magasabbra emelkedtek s e miatt a szőlősgazdának még a várható gyenge termés elé- rése és a szőlő számos ellenségétől való megóvása is, az eddigienél jelentékenyen több költségbe fog ke- rülni. Kétségtelen tehát, hogy még a múlt événél is jobb borárakra van szükség, hogy a szőlőmivelés eb- ben az esztendőben kifizesse ma- gát.

Ezztal a borárak lényeges emel- kedésének minden feltétele meg is van. A múlt évben a magyar ál- lam területén Horvát-Szlavonorszá- gal együtt 4939498 hl új bor term- tett. Ez olyan mennyiség, amennyi borunk a kivételesen bő termő 1908-ik évtől eltekintve, 1885 óta tehát már 26 esztendő óta nem termett. Ezen tavalyi tekintélyes bor mennyiség dacára, a borárak az előző évekhez képest köztudo- más szerint emelkedtek s a tavalyi termés emelt árakon is könnyen el- helyezést talált.

Ennek egyik oka kétségkívül az új bortörvény üdvös rendelkezése- ire, különösen a szeszes és cuk- rozás eltűntására s a törkölyborké- szítés korlátozására vezethető vis- sza, melyek a borhamisításnak s a borok mesterséges szaporításának meglehetősen gátat vetettek s míg egyrészt a hamisított borokat a forgalomból kiszorították, másrészt a boráink iránti bizalmat, mind a belföldön, mind a külföldön me- gszilárdították. Ez természetserű- leg mind a belföldi borforgasztás- nak, mind boráink kivitelének emel- kedését vonta maga után s az ennek folytán megnövekedett ke- reslet okozta azután a borárak emelkedését.

Különösen örvendetes és boráink értékesítése szempontjából igen fontos körülmény borkivitelünknek a legutóbbi években történt igen jelentékeny emelkedése. A Magyar- országból hordóban kivitt bor és must mennyisége a palackborokon kívül — az 1901—1903. években évenként 689.463 és 690.566 méter- mázsa közt váltakozott. Az 1908-ik évben már 1.232.697 métermázsa, 1910-ben 1.102.383 métermázsa, 1911-ben pedig 1.396.697 méter- mázsa volt a kivitel.

Ha pedig a múlt évi szüret óta kivitt must és bor mennyiséget vesszük figyelembe, akkor az eredmény még örvendetesebb, mert a múlt évi október hó 1-től folyó évi július hó végéig terjedő 10 hónap alatt kivitelünk, 1.597.266 méter- mázsa volt, az 1910. évi október hó 1-től 1911. évi július hó végéig terjedő ugyanezen 10 hónap alatt kivitt 904.588 métermázsaival szem- ben. A kivitel emelkedése tehát több mint 76%. Borkivitelün ez a mennyiséget eddig még sohasem érte el.

A belföldi borforgasztás és bor- kivitelünk emelkedése azt eredmé- nyezte, hogy a borkészletek any- nyira lepadtak, hogy a termelők- nél ma már csak nagyon elvtéve lehet eladó bort találni, s a keres- kedők pincéi is meglehetősen kiü- rültek.

Hogy Ausztriában is ugyanigy áll a dolog, azt épen oda irányuló

borkivételünknek hónapról-hónapra való folytonos emelkedése s az ottani magas borárak bizonyítják. Az ideai szüreti kilátások pedig oit is hasonlóak a miénkhez.

Kétségtelen tehát, hogy ha az idén annyi borunk teremne is mint a múlt évben az is igen könnyen és jó áron találna vevőre. Minthogy pedig az ideai bortermés az említett elemi csapások miatt — sajnos — jóval kevesebb lesz, a boráraknak okvetlenül emelkedniök kell.

Ez az oka annak, hogy az ideai must és új bor iránti kereslet máris szokatlanul megélnékült. Az osztrák borkereskedők máris jóval magasabb áron keresik az új árut, mint a múlt évben és az osztrák és magyar szaklapok közlései szerint, az eddigi elővételeknél szivesen adtak hektoliterenként 45—50 koronát olyan alföldi borvidékeken is ahol más esztendőben annak az árának a feléért is lehet új bort kapni. Az ideai jó gabonatermés és a magas munkabérek természetszerűen a fogyasztó közönség jövedelmének és így fogyasztó képességének is növekedését vonják maguk után s ez szintén elő fogja segíteni a bel-földi borkereslet emelkedését.

Ismételjük tehát, hogy az ideai termésti borok árának kedvező kialakulására s a múlt évhez képest való emelkedésére minden előfeltétel meg van, ha csak maguk a termelők nem fogják a dolgot elrontani.

Ezt annál is inkább hangsúlyozni kell, mert az előző években is jó részt maguk a termelők voltak az okai annak, hogy jobb árak nem voltak elérhetőek.

Sok esetben ugyanis, a szőlősgazdák — a borárak alakulására befolyást gyakorló körülmények tekintetében egyáltalában nem lévén tájékozva — jóval korábban és jóval olcsóbban tették eladóvá termésüket, mint sem kellett volna s így kevesebbet kaptak, mint a mennyit kaphattak volna a borért.

Különösen a szüret előtt való eladás az, a mire nézve a bornál igen nagy óvatosság ajánlható. Mert természetes dolog, hogy az a ki a bort hetekkel vagy esetleg hónapokkal a szüret előtt megveszi, úgy a mikor még a must minőségét illetőleg senki sem lehet tájékozva, úgy csinálja meg a számitását, hogy a vétel akkor is kifizesse magát neki, ha az előre megvett must silány minőségű lesz is. Minthogy nálunk nincs szokásban a vételárnak a must cukortartalma szerint való megállapítása, hanem hektoliterenként megállapított fix áron történik a vétel, az elővételek a vevő ugyanannyit akár 12 fokos, akár pedig 24 fokos lesz a must s így természetes, hogy a vevő a vételárat a legrosszabb esetre kalkulálván, a mustnak minőségbeli értékőbblete tisztán az ő javára esik. Abból a termelőnek semmi haszna nincs, hanem csak kára van.

Folyt. köv.

Szerkesztői üzenetek.

„Sz. V.” Mi ez: „Még egy koresztajvaslat?”

Apróhirdetések.

Öt buzafölde öszivetésre kiadó. Három kazal szalma eladó Felsőkirálysor 10. szám alatt.

Egy nagyobb fajta Meidlinger kályha jutányosan eladó. Olaj u. 20.

A lovasberényi-ut közvetlen közelében az Akkermann örökösök tulajdonát képező buzaföldek ház teleknek eladók. Ugyanott 2 buza szalmakazal is eladó. Bővebbet íj. Luits Ferene Öreg-utca 29. sz.

Egy motor keres cséplési munkát Széchényi-utca 102.

Helyszelő irodamba egy bejáró — hifutó leányt 24 K kezdő fizetéssel felveszek. Leszler Nagy Sándor utca-2.

Házvezetőnk, szakácsnők, kocsis és mindenek fiuk helyét keresnek. Kath. háziasszonyok cselédközvetítő intézete.

Tanonc kerestetik. Egy jó házból való fiu tanulól felvétetik Folkert Lajos sütődéjében Háltér 13.

Varrógépjavítások

műhelyünkben gyorsan és szakértősen készíttetnek,

SINGER CO. varrógép-reszvénytársaság.

Magyarország legnagyobb és legrégibb varrógép-üzlete.

Székesfehérvár, Nádorutca, Töltenyi-ház

A vagyonygyűjtés és az adósságfűrésztés legbiztosabb módja,

mint azt számtalan példából mindnyájan megtanulhattuk, a :: :: ::

heti husz (20) filléres

befizetési rendszer, melyet tagjainak érdekében április óta a

Székesfehérvári Hitelszövetkezet is felvett üzletkörébe.

Itt azonban nincsenek a tagok 5, 6 évig lekötve, — nem kell évekig ugyanazon tőke után fizetniök a kamatot, hanem az év végeig lefizetett összeget — annak 5% kamatával együtt — javukra írják.

Bővebb felvilágosítás a Székesfehérvári Hitelszövetkezet hivatalos helyiségében (Távirda-utca 6. sz.) szombaton 8—12 óráig, vasárnap fél 11—12 óráig szerezhető.

Ha eladni vagy venni-valója van az apróhirdetések közt tegye közzé!

Pecset helyett sajtóbélyeggel zárja le leveleit!

EGYELŐRE nincs nagyobb és sürgetőbb kötelességünk, mint a a kath. sajtó támogatása. Ezen kötelesség lerovásának egyik igen célszerű módja, hogy a

Kath. Sajtóegyesület

művészi kiállítású **levélzáró bélyegeit**

használjuk és terjesztjük.

A legkisebb mennyiség, melyet postán bérmentve küldenek, félív, (50 darab), aminek 1 korona 20 fillér az ára. Rendeljen belőlük **UTALVÁNYON** és a szelvényen írja meg, hogy **„LEVÉLZÁRO BÉLYEGET”** kíván! Tizenkét különféle kép! Négy színváltozat!

1 iv (120 darab)
2 KOR. 40 f.
1 darab ára 2 f.

Megrendelhetők: a Katholikus Sajtóegyesület központi irodájában

Budapest, Ferenciek-tere 7.

Halálos vétket

követ el, ha cipő szükségletét nem nálam szerzi be.

ÓRIÁSI RAKTÁR és OLCSÓ szabott árak!

- Női zsevró gom. r. füzös 12 K
- Női bokszt " " " 10 K
- Női " " " " " 12 K
- Férfi " bergsteiger 12 K
- Férfi amerikai bokszt bergsteiger 15-50
- Férfi bokszt egos 12 K

Gyermek cipők

minden árban,

KIS CSIZMÁK nagy választékban.

Pollák Rezső

cipészüzlete **NÁDOR-UTCA** ciszterciendházal szemben.

SZENT ISTVÁN

ártézi, gőz, iszapmedence és kádfürdő. **Székesfehérvár, Bástya-utca 3. szám.**

Tisztelettel értesitem a m. t. közönséget, hogy a Szent István gőz- és kádfürdőt megvettem, a melyet két ártézikuttal és iszapmedencével kibővítettem, teljesen ujonnan átalakítottam és minden gényeknek megfelelően berendeztem. Ártézikutaim kifogyhatatlan mennyiségű, gyógyhatású kristályvízzel látják el naponként az összes fürdőmedencéket.

Ami a fürdőkezelést illeti, azt személyesen fogom vezetni és előre is biztosítom a m. t. közönséget, hogy a legpontosabb kiszolgálás, rend és tisztaság tekinteteken szigorú ellenőrzést gyakorlok. Személyzetem elsőrendű masszírozók és tyukszemvágókból áll, akik szakképzettségük és előzékeny modoruk által iparkodnak majd a mélyen tisztelt közönség elismerését és szeretetét megnyerni.

Gőzfürdő napok:

Urak részére: Április 1-től október 31-ig reggel 5 órától, november 1-től március 31-ig reggel 6 órától déli 12 óráig. Ünnepek és vasárnapokon egész nap.

Hölgyek részére: Naponként délután 1 órától este 6 óráig. — Pénteken egész napon át. A fürdődíj pénteki napon kivételesen 80 fillér, ruhával együtt.

Fürdődíjak ruhával együtt:

- Gőzfürdő —60
 - Gyermekek 10 évig —30
 - Porcellán kád 1—
 - Cinkád —80
 - Hideg-gyógyfürdő —60
 - Iszapfürdő 2—
 - Szénsavas-fürdő 2—
 - Sósfürdő 1—
- BÉRLETJEGYEK:** 10 db. gőzfürdőjegy 5 K, 10 db. porcellánkád fürdőjegy 8 K, 10 db. cinkád fürdőjegy 7 K.

A mélyentisztelt közönség szives pártfogását kérve maradtam teljes tisztelettel

Ij. TÖGL GYULA, fürdőtulajdonos.